

Beursfonds Value8 meldt begin mei de benoeming van een Portugees accountantskantoor, dat over een controlevergunning van de AFM beschikt. In Nederland was geen accountant te vinden, aldus de investeringsmaatschappij. Het Europese geitenpaadje naar de aanstelling van een controlerend accountant zorgt voor stevige discussies.

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD VRHL

Een geitenpaadje voor de controle

Medio april maakt de Amsterdamse beurs Euronext bekend dat zes ondernemingen hun notering moeten inleveren. Eén van de verplichtingen voor beursnotering is het publiceren van jaarcijfers ondertekend door een accountant met AFM-vergunning voor het mogen controleren van organisaties van openbaar belang (oob's). Na maximaal twee jaar op een 'strafbankje' kan Euronext een *delisting*-procedure starten om de beursnotering te schrappen. Terecht, stelt minister Kaag van Financiën in antwoord op vragen van SP-Kamerlid Mahir Alkaya. "Het is belangrijk voor investeerders dat zij kunnen vertrouwen op de bedrijfsinformatie die door aan de beurs genoteerde bedrijven wordt gepubliceerd."

Value8, de investeringsmaatschappij van Peter Paul de Vries, wil het zover niet laten komen. Op 10 mei meldt het beursfonds dat een accountant is gevonden; de opdracht voor controle van de jaarrekening over boekjaar 2022 is verstrekt aan het Portugese accountantskantoor CFA (Cravo Fortes Antao). Een middelgrote accountantsorganisatie "met positieve referenties en een goede reputatie bij de lokale toezichthouder", die zich bij de AFM heeft geregistreerd.

Reddende engel

"Na een drie maanden durend toetsingsproces heeft CFA medio maart 2023 de registratie bij AFM gerealiseerd en van AFM toestemming gekregen om haar diensten als accountant in Nederland aan te bieden", aldus het persbericht van Value8. Die mogelijkheid is sinds 2017

opgenomen in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), maar werd nog niet eerder toegepast. De keus voor een Europees accountantskantoor is ingegeven door een "structureel capaciteitstekort" op de Nederlandse markt, stelt het beursfonds. Nederland telt maar zes oob-accountantsorganisaties. In andere landen speelt die krapte niet. NRC omschrijft de 'Portugese route' als mogelijke "reddende engel voor kleine beursfondsen".

Volgens Euronext lijkt de gekozen oplossing met een Portugese accountant die is geregistreerd bij de AFM “juridisch juist” en is het wachten alleen nog op de onderkende cijfers van Value8. VEB-directeur Gerben Everts is echter niet overtuigd. “Ik betwijfel ernstig of dit een kwaliteitsimpuls is voor de Nederlandse accountancy. In alles lijkt dit niet de opmaat naar wat wij als beleggers willen zien”, stelt hij tegenover het FD. Riens Abma, directeur van de vereniging voor institutionele beleggers Eumedion, wil vooral duidelijkheid van Value8 wie de tekenend accountant wordt. Toezichthouder AFM geeft tegenover het FD aan dat inzet van een Europees accountantskantoor in Nederland met de juiste vergunning wettelijk is toegestaan, maar gaat de zaak wel actief monitoren.

Rode vlag

In een redactioneel commentaar stelt het FD dat de AFM niet anders kan dan deze “achterdeur” openzetten. Het FD begrijpt wel de scepsis van beleggersorganisatie VEB. “Omvang zegt niet alles, maar hoe groot is de kans dat een Portugese firma van iets meer dan veertig mensen, waarvan er zes de zwaardere controles doen, een kwaliteitsimpuls voor de Nederlandse accountancy is?” Volgens de krant is de Portugese constructie “een rode vlag”, als kwaliteit leidend moet blijven. Een aanwijsbevoegdheid van de NBA, in gevallen waarin een beursfonds geen accountant kan vinden, is ook niet ideaal maar wel een betere oplossing, meent het FD.

In twee opiniebijdragen in het FD zijn hoogleraar Marcel Pheijffer en Value8-ceo De Vries het nadrukkelijk oneens over de gekozen route. Pheijffer spreekt van een “U-bochtconstructie via Portugal”. Dat CFA zich als oob-organisatie heeft geregistreerd bij de AFM zal de toezichthouder volgens hem “met lede ogen aanzien, mede omdat mogelijk meer buitenlandse accountantsorganisaties en Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen deze route zullen volgen”. De hoogleraar vindt dat de “Portugese variant” haaks staat op “de kwaliteitsimpuls die de laatste tijd binnen de accountancy plaatsvindt”. Ook stelt hij dat het capaciteitsprobleem op de Nederlandse markt als motief voor inzet van een buitenlands kantoor, “volstrekte onzin” is. De grote oob-kantoren halen liever een “vette grote vis binnen dan een klein stinkend visje”, aldus Pheijffer.

Die kwalificatie noemt ceo De Vries “een hoogleraar onwaardig”, want Value8 heeft volgens hem een van de sterkste balansen van alle beursfondsen en keert al sinds 2010 stijgende dividenden uit. Volgens de Value8-topman is

‘Ik betwijfel ernstig of dit een kwaliteitsimpuls is voor de Nederlandse accountancy.’

de mogelijkheid voor lidstaten om zich in Nederland te registreren en hun diensten aan te bieden “geheel volgens de beginselen van de Europese vrije markt”. Zo’n dertig procent van de beursfondsen aan Euronext Amsterdam wordt gecontroleerd door een buitenlands accountantskantoor, stelt hij. “Als Pheijffer werkelijk bezwaar heeft tegen Europese accountants, moet hij in Brussel een vurig pleidooi houden tegen de Europese interne markt. Ik vrees dat hij daar niet met open armen wordt ontvangen.”

Vereende accountant

Bestuursvoorzitter Marcel Welsink van Grant Thornton Nederland en Nyenrode-hoogleraar Cokky Hilhorst pleiten in het FD voor een oplossing als in de verzekeringssector. Die kent het verzekeringsbedrijf ‘De Vereende’, een partij zonder winstoogmerk die onverzekerbaarheid moet tegengaan. “De verantwoordelijkheid voor de onaantrekkelijkheid van het beursgenoteerde bedrijf ligt veelal bij de onderneming zelf”, stellen zij. Een ‘Vereende-accountant’ kan risicovolle en voor reguliere accountants niet-aantrekkelijke bedrijven begeleiden in een intensief controletraject. Welsink en Hilhorst noemen de Portugal-route “niet ideaal” en zien ook een verplichte aanwijzing van een accountant door de NBA als “ultimum remedium”. Onderzoeksjournalist Wilbert Geijtenbeek duikt voor Accountant.nl in de kwestie en schetst een beeld van het betrokken Portugese kantoor, “dat naar omzet gemeten de Nederlandse AV-Top 50 nog niet zou halen”. Portugal heeft, met half zoveel inwoners als Nederland, liefst acht keer zoveel oob-accountantskantoren. De uiteindelijke controle moet echter door in het NBA-register opgenomen Nederlandse accountants worden uitgevoerd. In het “kersverse” AFM-register ‘Auditkantoren uit andere lidstaten’ worden bij de vermelding van CFA ook vier Nederlandse accountants genoemd.

De NBA geeft aan “met enige zorg” kennis te hebben genomen van de registratie van een Portugese accountantskantoor. De beroepsorganisatie is niet tegen toetreding van buitenlandse partijen met oob-vergunning, “maar dan moet wel gewaarborgd worden dat auditkantoren aan dezelfde kwaliteitsstandaarden moeten voldoen als in Nederland gevestigde kantoren”. ←

